

CIRKUSZI AKROBATIKA

Alaputatási és szakmódszertani periodika

[Lehotai László: Adalékok egy artista-táncosnő életrajzához \(2. rész\) >>>](#)

– Pécsi Gizi –

Cikkem előző részében[1] internetes tájékoztató nyomán a tánc- és cirkuszkutatás néhány jellemző sajátosságát emeltem ki, illetve nagy vonalakban ismertettem Bogár Richárd naplóját, melyet a *Táncstudományi Közleményekben* forrásként tett közzé Fuchs Livia és Tóvay Nagy Péter.

A legtöbbször és leghosszabban a *Táncstudományi Közlemények* IV/1-es számában megjelent naplórészlet foglalkozik a „mindig csendes, visszahúzódó, sőt többnyire lehangolt” Pécsi Gizivel, első találkozásunkkor, mint a Royal Revüszínház göröcsapatának fiatal tagjával. [2] „A háború előtti filmgyártás nagy gyereksztárja... az Édes mostoha és a Megfagyott gyermek című magyar filmek abszolút főszereplője volt. [3] Nem vagyok hivatott e filmeket bírálni, különösen nem itt, de kétségtelen, hogy nagy közönségvonzó filmek voltak, amelyeket nemcsak Magyarországon, hanem szerte Európában, de még Amerikában is forgalmaztak. Láttam plakátot, ahol Pécsi Gizi neve kb. tízszeresen nagyítva volt nyomva Csontos, Páger, Tasnády Fekete Mária nevéhez viszonyítva. Filmjével a bemutatókon Európában mindenhol megjelent, Hollandiában turnézott is. Amerikába hívták, és Magyarországon is készen álltak számára a forgatókönyvek, amikor a különböző törvények megjelenésével a mecénások visszavonták a pénzt, és sem a filmből, sem az utazásból nem lett semmi. Ő azonban állandó tánctréninget tartva vészelte át a háborút, de nem tudta átvészelni a felnőtté válás sokkját. A gyereksztár felnőtten nem tudott mit kezdeni magával. A szakma leírta. Sem ő, sem a szakma nem vette észre, hogy egy ragyogóan, igen sokoldalúan képzett táncosnőről mondanak le. Mikor először próbáltunk együtt, még csak úgy szórakozásból, elképedve láttam azt a fölényes tudást, amivel rendelkezik. 32 ronde de jambe fouetté-t forgott, 20 centiméteres átmérőjű körön belül, úgy, hogy a végén 4-5 tourt húzott rá még. Az összes forgásfajta a kisujjában volt, az összekötő lépéskombinációkat pedig éteri könnyedséggel csinálta. Fej és a kézfej tartásában lehetett némi édeskés tartást felfedezni, de ez a Trojanoff-iskola sajátja volt. Akrobatikában az összes nőies hajlékony akrobatika elemet a sorozatos handstand bógniig mindent magas fokon művelt. Szeppelni nagyon tudott. Az én akkor már saját stílusomban készített legkomplikáltabb variációimat percek alatt sajtóztam el. Megbűvölt a szakmai tudása, és így szinte természetesen jött, hogy elkészítettük az első számunkat, amit persze egyelőre sehova sem tudtunk eladni.”

Sajnos a Naplóban nemigen szerepelnek dátumok, bár a megnevezett darabok alapján [4] valószínűleg ki lehetne nyomozni a vonatkozó időpontokat (ez a feladat meghaladja a lehetőségeimet). Pécsi Gizi kész volt a Royal Színház szezonszerződését feladni a Bogár Ricsivel való bizonytalan kimenetelű fellépések kedvéért; eleinte éjszakai mulatóhelyeken dolgoztak együtt. A Naplóban ez áll: „vitathatatlanul tudtam, hogy a legjobbak vagyunk, és nem csak a lokál-műsorhoz viszonyítva, ahol akkor nagyon is erős és jó artisták, színészek és táncosok dolgoztak igen kiérlelt, kidolgozott, komoly nemzetközi színvonalú számokkal, de színházi vonatkozásban is”. Az Emke Kávéházban konszolidálódott a helyzetük, „egymás után csináltuk a jobbnál jobb számainkat, az Emke mellett még számtalan más műsoros esten és koncerten felléptünk, kezdtünk egy bizonyos szakmai körön belül ismertté válni”.

A Fővárosi Víg Színház után a Budapest Kávéházban (Moulin Rouge) kezdődött egy nagyon jó periódusuk, „Chopin: Nocturne, Rhapsody in Blue, Trubadúr-cigánytánc, Stan Kenton zenéjére egy akkor nagyon modernnek számító dzsessz-balet szám, különböző humoros karakterszámok, a Katona álma, ... még sok-sok karakterszámot, keleti témában, olasz tarantellákat, vívással...”

A továbbiakban a *Táncstudományi Közlemények* IV/2.-es számában a Szovjetunióbéli esztrádműsor vendégjátékáról esik szó, és a Pécsi Gizivel való együttműködést ilyen formában összegzi a Napló: „szép, sikerekben gazdag nyolc év volt együtt. A későbbiekben még sok jó táncosnővel táncolok majd partnerként, de ezt az összeszokottságot, ami Gizivel való munkánkat jellemezte, soha sem tudom többé megismételni”.

[1] http://epa.oszk.hu/01400/01461/00031/pdf/EPA01461_cirkuszi_akrobatika_2016_1_03.pdf

[2] Szám szerint tizenhárom utalás.

[3] A szöveg 7. számú lábjegyzetének szövege: „Pécsi Gizi (1928 –) Eredeti nevén: Porkoláb Gizella. gyermekszínészként kezdi a pályáját Lakner Bácsi Gyermekszínházában. Amikor Lakner Artúr Édes mostoha című darabjából a Víg-színházi siker után regény és film is készül, az 1935-ös film főszerepét Pécsi Gizi alakítja. Még egy filmszerepet kap, de közben balett-tanulmányokat is folytat Trojanoff magánstúdiójában. A háború után főként revütáncosként ér el sikereket. A hatvanas években a Tarka Színpad tagja, de fellép a Béke szálló Kupolájának revüműsoraiban is. A nyolcvanas években még szeppet tanít az Állami Artistaképző Intézet akrobatikus revütáncos képzőjén.” Hozzáteszem: ugyanitt az előkészítő osztályokban klasszikus balettet oktatott 1970-től 1991-ig (mindenki Pécsi Gizi néven ismerte őt, de a McTEKA archívumának az Intézet törzskönyve alapján készített world-dokumentuma az asszonynevéen, Bálint Ferencnéként szerepelteti őt).

[4] Egy másik viszonyítási alap lehet a megemlített gázsik összege: „mi Pécsi Gizivel a legmagasabb gázsit kaptuk, ha jól emlékszem, kb.

1980 forintot, ami akkor nagy pénz volt a színházi fizetésekhez viszonyítva. Az utánunk következő táncos 1350 forintot kapott, de ezt csak a már több éves szakmai gyakorlatot maguk mögött tudó táncosok kapták. Általában 800-, 1000-, 1200 forint fizetések voltak a táncokban. Az Operett Színházban pl. a szóló fizetés 1500 forint volt”.

megjelenik minden negyedévben